

Akdeniz Ormancılığı Öncelikleri ve Tlemcen Deklarasyonu

(21 Mart 2013)

İçindekiler

Akdeniz Ormancılığı Öncelikleri (Ana Politikaları-AP).....	2
AP 1- Ürün ve Hizmetlerin Sürdürülebilir Üretiminin Geliştirilmesi.....	2
AP 2- Ormanların Kırsal Kalkınmadaki Rolünün Güçlendirilmesi	3
AP 3- Arazi Mülkiyeti ve Orman Yönetiminin Peyzaj Düzeyinde Geliştirilmesi	4
AP 4- Orman Yangınları Önleme Tedbirlerinin Geliştirilmesi.....	5
AP 5- Biyolojik Çeşitlilik ve Orman Genetik Kaynaklarının Yönetimi	6
AP 6- Bozuk Orman Peyzajının Restorasyonu	7
AP 7- Bilgi Eğitim ve İletişimin Geliştirilmesi.....	8
AP 8- Uluslararası İşbirliğinin Güçlendirilmesi.....	9
AP 9- Mevcut Finans Planlarının Uyumlaştırılması ve Yeni Mekanizmaların Geliştirilmesi	10
Tlemcen Deklarasyonu-Türkçe	12

Akdeniz Ormanlığı Öncelikleri (Ana Politikaları-AP)¹

17-21 Mart 2013 tarihleri arasında Cezayir’de kutlanan “Üçüncü Akdeniz Orman Haftası”nda Alınan Kararlar

AP 1- Ürün ve Hizmetlerin Sürdürülebilir Üretimini Geliştirilmesi

Beklenen Sonuçlar:

- *Sektörler arası bir yaklaşımla Akdeniz ormanlarının zorluklarına yönelik politikaların geliştirilmesi ve adapte edilmesi,*
- *Akdeniz ormanlarının karşı karşıya olduğu zorluklara yönelik politikaların sektörler arası bir yaklaşımla geliştirilmesi ve birbirleri ile adapte edilmesi*
- *Akdeniz ormanlarının birçok ürün ve hizmet sağlayacak şekilde yönetilmesi,*
- *Sürdürülebilir orman yönetimini desteklemek için orman sahiplerine yönelik faydaların garanti altına alınması,*
- *Ormanlar tarafından sunulan çevresel ve sosyal hizmetlerin, Akdeniz ormanlarının önemli unsurları olarak tanınması.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Akdeniz orman kaynaklarını korurken, odun ve odun dışı orman ürünleri (mantar, bal...) işleyen pazarlama zincirlerinin değerinin belirlenmesi¹.
- **Öneri 2:** Yönetim planlarını iyileştirmek ve orman yönetiminin sürdürülebilirliğini arttırmak için, üretilen ve kullanılan **mal ve hizmetlerin nitelik ve niceliğine ilişkin bilginin geliştirilmesi.**
- **Öneri 3:** Tüm paydaşların, özellikle yerel halk ve özel sektörün, **ormancılık politikası tasarımı, şekillendirilmesi, uygulanması ve izlenmesi süreçlerine dâhil edilmesi.**
- **Öneri 4:** Kent ve kent çevresi ormanların topluma sağladığı hizmetlerin tanınması, toplumun bu konudaki farkındalığının sağlanması ve bu faydaların keşfedilmesi.
- **Öneri 5:** Su, toprak koruma ve diğer mal ve hizmetler arasında dengeyi kolaylaştıracak ormancılık politikası kuralları ve mekanizmalarının geliştirilmesi ve uygulanması.
- **Öneri 6:** Kırsal topluluklara fayda sağlayan mal ve hizmetlerin tedarikini destekleyen yönetim kuralları ve uygulamalarının tanımlanması.
- **Öneri 7:** Çevresel ve sosyal hizmetlerin tedarik edilmesini güvence altına alan politikaların desteklenmesi için, finans mekanizmalarının (ulusal fonlar, ekosistem hizmetleri için ödeme araçları, tazminatlar) oluşturulması.
- **Öneri 8:** Sosyal ve çevresel hizmetler ile ilgili bilgi ve değerlendirmelerin politikalara entegre edilmesi için, bu bilgi ve değerlendirmelerin iyileştirilmesi.
- **Öneri 9:** TEEB² (Ekosistem ve Biyolojik Çeşitliliğin Ekonomisi) ve IPBES³ (Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Uluslararası Platformu) gibi, ekosistem mal ve hizmetlerinin ekonomik değerinin belirlenmesi konusundaki mevcut uluslararası inisiyatiflerin entegrasyonu.
- **Öneri 10:** Mal ve hizmetlerin sürdürülebilir üretimini garanti edecek olan değerli araçları sağlayabilecek araştırmaların desteklenmesi.

¹ <http://www.fao.org/forestry/silvamed/en/>

² <http://www.teebweb.org/>

³ <http://www.ipbes.net/>

AP 2- Ormanların Kırsal Kalkınmadaki Rolünün Güçlendirilmesi

Beklenen Sonuçlar

- *Kırsal alanlarda gelir ve istihdam yaratılması,*
- *Kırsal nüfusun faydalanmasını sağlamak için yerel kaynakların fiyatının saptanması ve bu kaynakları yarattığı katma değer artırılması*
- *Yerel halkın orman kaynaklarının idamesi, korunması ve geliştirilmesine dâhil edilmesi,*
- *Kırsal kalkınma politikalarında Akdeniz ormanlarının rolünün artırılması.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Kırsal çoklu faaliyetleri (pluriactivity⁴) teşvik etmek için mali düzenlemeler ve tedbirlerin alınması.
- **Öneri 2:** Yerel paydaşların kendilerini örgütlemeleri için (kooperatifler, dernekler ve yenilikçi faaliyetler için üretici grupları) destek verilmesi.
- **Öneri 3:** Akdeniz ormanlarının sağlayabileceği çok çeşitli olası gelir kaynaklarını dikkate alan yönetim planlarının geliştirilmesi.
- **Öneri 4:** Özellikle kısa tedarik zincirleriⁱⁱ yoluyla yerel ürünlerin üretim, kalite etiketi geliştirme, pazarlama ve izlenebilirliğinin teşvik edilmesi.
- **Öneri 5:** Ağaçlık alanlarda eko-turizme olanak sağlayacak stratejiler uygulanması ve ilgili yatırımların teşvik edilmesi yoluyla eko turizmin gelişimi ve pazarlamasının artırılması.
- **Öneri 6:** Yerel halkın orman kaynaklarına erişimini kolaylaştırmak ya da kontrol etmek için arazi kullanım hakları konusunun netleştirilmesi ve kuralların bu sürece uyumlaştırılması.
- **Öneri 7:** Mevcut uluslararası ağlar yoluyla; kırsal kalkınma ile ilgili ormancılık konularının yenilikçi yaklaşımlara entegrasyonu konusundaki deneyimlerin ülkeler arasında paylaşılması.
- **Öneri 8:** Orman ürünleri ve odun dışı orman ürünleri değer zincirlerindeⁱⁱⁱ çalışan küçük ve orta ölçekli işletmeler için gerekli yatırım kapasitelerinin artırılması.
- **Öneri 9:** Kırsal göçle mücadele etmenin bir yolu olarak, kırsalda yaşayan gerek kadın gerek erkek tüm bireyler için, orman ürünleri ve odun dışı orman ürünleri değer zincirlerinde iş imkânlarının yaratılması.

⁴ <http://infiniteyes.wordpress.com/subsistence-bibliography/>

AP 3- Arazi Mülkiyeti ve Orman Yönetiminin Peyzaj Düzeyinde Geliştirilmesi

Beklenen Sonuçlar:

- *İlgili bütün paydaşların Akdeniz orman yönetimine dâhil edilmesi,*
- *Orman sektörü ve diğer ilgili sektörler arasındaki diyalogun artırılması,*
- *Çeşitli düzeylerde (yerelden uluslararası düzeye kadar) alınan kararların koordine edilmesi.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Sektörler arasında işbirliğini temin edecek ve artıracak yapılanmaların tüm düzeylerde desteklenmesi.
- **Öneri 2:** Paydaşların karar alma sürecine dâhil edilmesinin sağlanması.
- **Öneri 3:** Orman dışı sektörlerde, ormanlardan elde edilen faydalarla sağlanan başarı öyküleri ve bunlara ormanların sağladığı katkıların daha iyi anlaşılması.
- **Öneri 4:** Orman ürünleri ve hizmetlerinden faydalanan çeşitli sektörlerin bir arada hareket ettiği pilot projelerin uygulamaya koyulması.
- **Öneri 5:** Orman yönetimi uygulamalarına adaptasyonu ve ürün ve hizmet üretiminin optimizasyonunu sağlamak amacıyla, yerel beklenti ve ihtiyaçlara dayalı peyzaj planlaması için aşağıdan yukarıya bir yaklaşımın teşvik edilmesi.
- **Öneri 6:** Koordinasyonun ve destek hizmetlerinin güçlendirilmesi doğrultusunda orman yönetimlerinin rolü ve yapısının yeniden düzenlenmesi.
- **Öneri 7:** Akdeniz ormanları hakkında, doğruluğu teyit edilmiş ve paylaşımına açılmış bilginin sağlanabilmesi için ağ oluşturma çabalarının teşvik edilmesi.
- **Öneri 8:** Peyzaj düzeyinde, ekonomik sektörlerin ve insanların iklim değişikliğine adaptasyonunu sağlamak için orman tabanlı çözümlerin (forest-based solutions) dikkate alınması.

AP 4- Orman Yangınları Önleme Tedbirlerinin Geliştirilmesi

Beklenen Sonuçlar:

- *Artan orman yangını riskinin, yeni yangın yönetim yaklaşımları ve politikaları ile yönetilmesi,*
- *Küresel İklim Değişimi bağlamında, Akdeniz ormanlarının artan yangın riskinin azaltılması için iyi uygulamaların geliştirilmesi.*

Öneriler

Öneri 1: Uluslararası işbirliğinin ve yangın önleme tedbirlerinin geliştirilmesi

- Tüm seviyelerdeki değişim programlarının ve ikili ya da uluslararası işbirliğinin desteklenmesi.
- Orman yangınları ile mücadele yönetimi tartışmasının uluslararası gündeme yerleştirilmesi.
- FAO tarafından hazırlanan Yangınla Mücadele Gönüllülük Esaslarının (Fire Management Voluntary Guidelines⁵) kabullenilmesini desteklemek için, kurumların ve grupların teşvik edilmesi.

Öneri 2: Orman yangınlarının önlenmesi konusunun, ormancılık program/politikaları ve iklim değişimine adaptasyon stratejilerine entegre edilmesi.

- Yangın önleme faaliyetlerinin; orman, tarım ve alan planlama (otlatma, anız yakma vs.) konularıyla karşı karşıya kalan paydaşlar arasında daha fazla koordinasyonla sektörler kesitinde yürütülmesi.
- Paydaşların yasal yönlerinin netleştirilmesi ve yükümlülüklerinin tanımlanması;
- Orman yangını yönetim planlarının geliştirilmesine destek verilmesi.
- Kontrollü yakmanın muhtemel kullanımını da kapsayabilecek entegre yangın yönetim yaklaşımlarının desteklenmesi.

Öneri 3: Orman yangınlarının önlenmesi ile ilgili bilgi ve eğitimin geliştirilmesi

- Akdeniz Ormanları Araştırma Gündemi (MFRA⁶)'nde orman yangınları ile ilgili olarak 2010-2020 periyodu için tanımlanan önceliklerin ele alınması.
- Arazi ve orman yöneticileri için uygun bir eğitim metodolojisi ile orman yangınlarının önlenmesi konusunda uluslararası eğitim kurslarının geliştirilmesi ve uygulanması.
- Yerel halkı ve bölgeyi ziyaret edenleri hedef alan farkındalık kampanyalarının uygulanması.

⁵ <http://www.fao.org/forestry/17352-09a55aeea5277c67fd63c974b5ff20cec.pdf>

⁶ <http://www.efimed.efi.int/portal/research/mfra/>

Öneri 4: Orman yangınlarının önlenmesi için sürdürülebilir finansal mekanizmaların arttırılması

- Orman yangınlarının önlenmesi plan ve programlarının desteklenmesi için özel fonların ayrılması.
- Orman yangınlarıyla mücadele maliyetlerini düşürmek amacıyla, ormanların sahip olduğu ekonomik değer ve potansiyelin, orman yönetimindeki ilgi ve sorumlulukları arttıracak şekilde geliştirilmesi.
- Koruma önlemlerinin etki ve etkinliklerinin hesaplanması.

Öneri 5: Yeni orman yangını risklerinin üstesinden gelinmesi için uygun Bilgi Sistemlerinin geliştirilmesi

- Yapısal engelleme konularında ülkeler arasında güncellenmiş bilginin paylaşımı;
- Avrupa Orman Yangın Bilgi Sisteminin (EFFIS⁷) devamlılığının sağlanması, ilerletilmesi ve genişletilmesi.

AP 5- Biyolojik Çeşitlilik ve Orman Genetik Kaynaklarının Yönetimi

Beklenen Sonuçlar:

- *İklim değişikliğine karşı ormanların dayanıklılığını arttırmak için yönetim kuralları uygulamaları ve araçlar geliştirilmesi,*
- *Dayanıklı peyzajlar oluşturmak için üreme materyallerinin genetik çeşitliliği ve kalitesinin geliştirilmesi.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Yeni karar destek modellerinin geliştirilmesi için genetik, eko-fizyoloji ve orman dinamikleri hakkındaki bilginin ve orman yöneticileri için faydalı araçların entegrasyonu ve iklim değişikliği verileri çerçevesinde silvikültürel uygulamaların geliştirilmesi.
- **Öneri 2:** Uzun dönemde genetik çeşitliliği devam ettirmek için orman yönetimi seçeneklerinin açık tutulması.
- **Öneri 3:** Evrimsel süreçleri teşvik etmek için doğal gençleştirme ve plantasyon faaliyetlerinde bulunulması.
- **Öneri 4:** Özellikle doğal türler başta olmak üzere, yöresel kısıtlara ve ihtiyaçlara iyi uyum sağlamış türlerin, varyetelerin ve genotiplerin seçilmesi.
- **Öneri 5:** Fidanların tohumların ve çeliklerin kalitesini arttırmak için, bitki üretim merkezleri ve fidanlıklarda, az su kullanan yenilikçi teknolojilerin arttırılması.
- **Öneri 6:** Özellikle, spesifik tehlike altındaki türlerin ex-situ korunmasını kolaylaştırmak için, üretim materyallerinin aktarımını sağlamak amacıyla oluşturulan

⁷ <http://forest.jrc.ec.europa.eu/effis/>

mevcut rehberlerin (FAO ve Avrupa Birliđi kılavuzları vb.) yeniden gözden geçirilmesi.

- **Öneri 7:** Büyük genetik çeşitliliğe sahip Akdeniz ağaç türleri, çalıları ve otsu bitkilerine ait yüksek kaliteli üreme (çoğaltım) materyallerinin (tohum, fidan ve çelik) üretilmesi,
- **Öneri 8:** Orman genetik kaynaklarının yönetiminin Ulusal Orman Programları ve İklim Değişikliğine Uyum Ulusal Stratejilerine dâhil edilmesi,
- **Öneri 9:** Değişen çevre şartlarında türlerin/ekosistemlerin tepkilerini analiz etmek amacıyla gerçekleştirilen uzun dönem multidisipliner deneyler için ağlar kurulmasının ve bu ağların devamlılığının sağlanması,
- **Öneri 10:** Gelecek nesillere bırakmak üzere, biyolojik çeşitlilik ve orman genetik kaynaklarının muhafazası amacıyla özellikle de tehlike altındaki türlerin ve habitatların (bilhassa kadim ormanlar) korunması için, korunan alanların kurulması.

AP 6- Bozuk Orman Peyzajının Restorasyonu

Beklenen Sonuçlar:

- *Çölleşme meseleleri ile başa çıkacak küresel bir vizyonla, Akdeniz orman ekosistemlerinin restorasyonu sayesinde iklim değişikliğine dayanıklılığın artırılması,*
- *Akdeniz kurak alanlarında gıda güvenliği ve geçim kaynaklarının artırılması konularında bir olanak olarak orman ekosistemlerinin restorasyonunun desteklenmesi,*
- *Bu restore edilmiş orman ekosistemlerinde, çevresel ve kültürel hizmetlerin (biyolojik çeşitlilik dâhil) geri kazanılması,*
- *Orman restorasyonunun, uzun dönemli ve entegre yaklaşımlarla dikkate alınması, restore edilmiş orman ekosistemlerinin yönetilmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Çölleşme ile mücadelede ormanların ve sürdürülebilir orman yönetiminin katkısının tanınması ve garanti altına alınması.
- **Öneri 2:** Uzun vadede gerekli fonların yanı sıra restorasyon önceliklerinin ve amaçlarının tanımlanması.
- **Öneri 3:** Ormancıların ve kullanıcıların restorasyon yaklaşımları, uygulamaları ve araçlarındaki kapasitesinin geliştirilmesi.
- **Öneri 4:** Yerel düzeyde iyi yönetim geliştirilerek, tüm ilgili paydaş ve sektörleri içine alacak şekilde, restorasyonun işbirlikçi bir faaliyet olarak yönetilmesi.
- **Öneri 5:** Orman restorasyon faaliyetlerinin doğru ölçekte ve uzun vadede entegre bir yaklaşımla planlanması ve arazi degradasyonu ve çölleşmenin nedenlerinin belirlenmesi.
- **Öneri 6:** Doğru türlerin, varyetelerin ve genotiplerin seçilmesi, yerli türlerin artırılması. Bu türler sosyal, çevresel, kültürel ve ekonomik ihtiyaçları karşıladıklarından ve kuraklık ve toplum istekleri gibi çevresel güçlüklerle daha iyi adapte olduklarından çoğu kez daha doğru bir seçimdir.

- **Öneri 7:** Büyük genetik çeşitliliğe sahip Akdeniz ağaç, çalı ve otsu bitkilerinin yüksek kaliteli üreme materyallerinin (fidan, tohum, çelik) kullanılması.
- **Öneri 8:** Orman ekosistemlerini restore etmek için, mümkün olduğunca sık olarak, özellikle orman yangınlarından sonra, doğal rejenerasyonun arttırılması.
- **Öneri 9:** Restore edilmiş alanların sürdürülebilir yönetimi ve korunmasının garanti edilmesi.
- **Öneri 10:** Adaptif yönetim (adaptive management ^{iv}) için izleme ve değerlendirmenin sağlanması.

AP 7- Bilgi Eğitim ve İletişimin Geliştirilmesi

Beklenen Sonuçlar:

- *Akdeniz Ormancılık Meseleleri üzerine paylaşılan bir vizyon geliştirilmesi,*
- *Akdeniz ormanları üzerine bilgi ve uzmanlık geliştirilmesi,*
- *Kamu ve diğer sektörler arasında işbirliğinin güçlendirilmesi,*
- *Yeni zorluklar karşısında paydaşlara yardım etmek için kapasitenin güçlendirilmesi.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Ormancılık sektöründeki paydaşların (orman sahipleri, orman yöneticileri ve özel sektör), öğrencilerin, yerel sorumluların ve diğer karar vericilerin eğitiminin teşvik edilmesi.
- **Öneri 2:** Akdeniz ormanlarında ormancılık araştırmaları koordinasyonunun geliştirilmesi ve 2010-2020 Akdeniz Orman Araştırma Gündeminin (MFRA⁶) uygulanması.
- **Öneri 3:** Akdeniz ormancılık meselelerinde yeniliğin teşvik edilmesi.
- **Öneri 4:** İdari külfetlerden kaçınarak bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve gerektiğinde birbirleriyle uyumlaştırılması (Avrupa Orman Yangın Bilgi Sistemi⁷, Ulusal İzleme Sistemi, Ulusal Orman Envanterleri ve diğer Orman Araştırmalarının Değerlendirilmesi⁸ ve Avrupa Ormanlarının Durumu⁹ gibi uluslararası süreçler).
- **Öneri 5:** Her 5 yılda bir, yeni zorlukları dikkate alan güncellenmiş Akdeniz Ormanlarının Durumu (State of Mediterranean Forests¹⁰) raporunun yayınlanması. Bu raporun hazırlık süreci; veri boşluklarının tespit edilmesi ve izleme sistemlerinin güçlendirilmesi için bir fırsat olacaktır.
- **Öneri 6:** Akdeniz’de meydana gelecek yeni zorluklara karşı ormancılık eğitiminin adaptasyonu ve geliştirilmesi, ormancılık eğitim merkezleri arasında güçlü bir işbirliği.
- **Öneri 7:** Dünya’da Akdeniz iklim koşullarına sahip diğer bölgeleri de kapsayacak şekilde, su, enerji, madencilik, turizm, kırsal kalkınma diğer sektörlerle diyalog ve işbirliğinin arttırılması.

⁸ <http://www.fao.org/forestry/fra/en/>

⁹ http://www.twosides.info:8080/22E3F31F-0150-4C32-A5DB-8CB4B1F5C26D/FinalDownload/DownloadId-1869C33247456289925C45B3059D5186/22E3F31F-0150-4C32-A5DB-8CB4B1F5C26D/content/rsPDF_223.pdf

¹⁰ <http://www.fao.org/forestry/silvamed/35347/en/>

- **Öneri 8:** Akdeniz ormanlarının peyzaj ve kırsal kalkınmaya sağladığı pozitif etkilerinin altını çizen bir iletişim stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanması.
- **Öneri 9:** Akdeniz orman meseleleri hakkında medya farkındalığının artırılması ve orman kullanıcıları ve kamu için iletişim kalitesinin desteklenmesi.
- **Öneri 10:** Akdeniz Ormanları hakkında bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı Akdeniz Orman Meseleleri- Silva Mediterranea Komitesi ve üyeleri tarafından geliştirilen ağ çalışmalarına devam edilmesi.

AP 8- Uluslararası İşbirliğinin Güçlendirilmesi

Beklenen Sonuçlar:

- *Bölgesel kurumlar ve işbirlikçi ortaklıkların Akdeniz’de güçlendirilmesi,*
- *Mevcut proje portfolyosunu genişletmek için, yeni bölgesel işbirliği programlarının geliştirilmesi,*
- *Akdeniz orman sektöründe fon arttırma ve yatırımların geliştirilmesi.*

Politika Önerisi:

Çölleşme ile mücadelede ormanların ve sürdürülebilir orman yönetiminin katkısının tanınması ve garanti altına alınması.

Öneriler

Kurumsal seviyede

- **Öneri 1:** Silva Mediterranea’nın, deneyimlerin değişimi ve işbirlikçi ortaklıkların artırılması açısından mevcut dinamiğine devam etmesi.
- **Öneri 2:** EU-MENA diyalogunun entegrasyonu ve Akdeniz orman meseleleri üzerine Avrupa Komisyonunun farkındalığının artırılması.
- **Öneri 3:** Akdeniz ormanları spesifik konularına ait durumların ve Akdeniz ülkelerinin paylaştığı vizyonun geliştirilmesi ve uluslararası organizasyonlarla (UNFF , Forest Europe , EU, FAO vs.) desteklenmesi.
- **Öneri 4:** Ormanlık konularının ikili işbirliği kurumlarının programlarına entegre edilmesi (Kuzey-Güney, Güney Güney ve Kuzey-Kuzey).
- **Öneri 5:** Yönetimle ilgili prosedürlerin basitleştirilmesi ve proje önerilerinin hazırlanması ve görüşmelerdeki gecikmelerin azaltılması.

Akdeniz Ormanları İşbirlikçi Ortaklığı Seviyesinde

- **Öneri 1:** Akdeniz Ormanları İşbirlikçi Ortaklığı (CPMF¹¹)’nın açık ve esnek bir işbirliği ve diyalog modeli olarak güçlendirilmesi ve genişletilmesi.
- **Öneri 2:** Akdeniz ormanları için seçilebilir olan Avrupa fon ve programları yöneticileri hakkında farkındalığın artırılması (Yapısal fonlar, Sosyal fonlar, Horizon 2020¹² vs.).
- **Öneri 3:** İkili, Avrupa ya da uluslararası proje tasarıları hazırlanması ve uygulanması konularında yerel paydaşların desteklenmesi.

¹¹ <http://www.fao.org/forestry/silvamed/66624/en/>

¹² http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=home&video=none

- **Öneri 4:** Akdeniz peyzajları arasındaki doğrudan bağlantıların güçlendirilmesi için merkezi olmayan/yerleşmiş işbirliği mekanizmalarının teşvik edilmesi.

AP 9- Mevcut Finans Planlarının Uyumlaştırılması ve Yeni Mekanizmaların Geliştirilmesi

Beklenen Sonuçlar:

- *Orman idarelerine ait bütçe tahsislerinin, sürdürülebilir orman yönetimi ve ormanların sağladığı mal ve hizmetlerin sürdürülebilir tedarikini garanti altına almak için gerekli finansal gereksinimlere uyumlaştırılması.*
- *Ormancılık sektörü için, kamu, özel, ulusal ve uluslararası kaynaklardan sağlanan çeşitli finansal çözümlere dayalı sürdürülebilir finansman stratejileri geliştirilecektir.*
- *Yenilikçi finansman mekanizmaları (IFM¹³) ve araçları keşfedecek ve Akdeniz'e uyumu sağlanacaktır.*

Öneriler

- **Öneri 1:** Kamu, özel, ulusal ve uluslararası kaynaklardan çeşitli finansal çözümlere dayanan çok çeşitli finansman stratejileri geliştirerek Akdeniz bölgesinde ormancılık sektörüne bütçe tahsisinin ülkeler arasında uyumlaştırılması.
- **Öneri 2:** Sürdürülebilir orman yönetiminin desteklenmesi için kamu ve özel kaynakların kullanılması yoluyla anahtar kurumsal ve finansal araç olarak Ulusal Orman Fonlarının kullanımının, yasal çerçeve de dikkate alınmak suretiyle, geliştirilmesi,
- **Öneri 3:** Ormanların sağladığı mal ve hizmetlerin ve ilgili yönetim maliyetleri ve faydaların değerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların:
 - Ormancılık sektörü için uyumlaştırılmış bütçe tahsislerine gerekçe oluşturmak ve
 - Sürdürülebilir orman yönetimi için maliyet etkin finansman mekanizmalarını oluşturmak amacıyla desteklenmesi
- **Öneri 4:** Ekosistem Hizmetleri İçin Ödemeler (PES¹⁴) , REDD+¹⁵ ve tazminat mekanizmaları gibi Yenilikçi Finansman Mekanizmaları ve araçlarının Akdeniz bağlamında uyumunun sağlanması.
- **Öneri 5:** Yenilikçi Finansman Mekanizmalarının geliştirilmesi için uygun ortamın yaratılması:
 - Kapasite geliştirerek bu mekanizmalara yönelik anlayışın iyileştirilmesi,
 - Diğer bölgelerden iyi uygulamaların öğrenilmesi,
 - Orman ekosistemlerinin sağladığı mal ve hizmetlerinin önemimin ve ormanların sürdürülebilir yönetimleri için gerekli finansal kaynakların artırılması gerekliliğinin, toplumun geniş bir bölümüne iletilmesi,

¹³ <https://www.cbd.int/financial/innovative/>

¹⁴ <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/ENVIRONMENT/EXTEEI/0,,contentMDK:21010580~menuPK:1187844~pagePK:210058~piPK:210062~theSitePK:408050~isCURL:Y,00.html> ya da <http://www.fao.org/fsnforum/forum/discussions/pes>

¹⁵ <http://www.un-redd.org/aboutredd/tabid/102614/default.aspx>

- Bölgede seçilecek alanlarda REDD+ pilot projeleri gibi ilk IFM girişimlerinin başlatılması.
- **Öneri 6:** Odun ve odun dışı orman ürünlerinin değer zincirlerinin geliştirilmesine özel sektörün katılımının artırılması.
- **Öneri 7:** Sertifikasyon araçları (orman yönetimi sertifikasyonu, etik biyolojik ürün ticareti, adil ticaret vb.) dâhil, sürdürülebilir orman yönetimiyle elde edilen odun ve odun dışı orman ürünleri kullanımının ve bu ürünlerin değerinin artırılması.
- **Öneri 8:** Odun ve odun dışı orman ürünleri işleyen küçük ve orta ölçekli işletmeler için yerleşmiş finansman araçlarının (mikro finans, yerel yatırım bankacılığı) desteklenmesi.
- **Öneri 9:** Sera gazı emisyonlarını azaltmak veya biyoçeşitlilik kaybını telafi etmek için ormana dayalı çözümlerin desteklenmesi ve özel sektör için; kurumsal, sosyal ve çevresel sorumluluk stratejileri aracılığıyla bu çözümleri destekleyen sistemler geliştirilmesi.
- **Öneri 10:** Üç Rio Sözleşmesinin (UNCBD¹⁶, UNCCD¹⁷ ve UNFCCC¹⁸) sunduğu REDD+ mekanizması, Adaptasyon Fonu¹⁹, Yeşil İklim Fonu²⁰, Erişim ve Fayda Paylaşımı Mekanizması (ABS²¹), UNCCD'nin Küresel Mekanizmasının olanakları ve ve Rio sözleşmeleri arasındaki sinerjileri kapsayan finansman fırsatlarının keşfedilmesi ve kullanılması.

¹⁶ <http://www.cbd.int/convention/>

¹⁷ <http://www.unccd.int/en/Pages/default.aspx>

¹⁸ <http://unfccc.int/2860.php>

¹⁹ <https://www.adaptation-fund.org/>

²⁰ <http://gcfund.net/home.html>

²¹ http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/international/abs/index_en.htm

Tlemcen Bildirisi

Akdeniz peyzajlarının sürdürülebilir kalkınması için Akdeniz ormanları: küresel değişimlerle başa çıkmak için uyum ve azaltım stratejileri?

Bizler, 21 Mart 2013 tarihinde Cezayir'in Tlemcen şehrinde yapılan Üçüncü Akdeniz Orman Haftası Üst Düzey Paneli katılımcıları olarak, Akdeniz Bölgesi uzmanları tarafından önerilen ve Hafta boyunca tartışılan politika yönelimlerine önem vermekteyiz.

Akdeniz'deki orman ekosistemi ve diğer ağaçlık alanların Akdeniz peyzajlarının önemli bir bileşeni olduğuna ve Akdeniz peyzajlarındaki kırsal kalkınmaya, yoksulluğun azaltılmasına ve gıda güvenliğine önemli ölçüde katkı yaptığını kanaat getirmekteyiz.

Akdeniz Bölgesindeki orman ekosistemlerinin ve diğer ağaçlık alanların; odun, mantar, enerji, gıda, gelir ve aynı zamanda ülkemizdeki birçok sektör (gıda ve tarım, toprak ve su koruma, içme suyu arzı, turizm, enerji ve orman endüstrisi) için önemli diğer çevresel mal ve hizmetlerin (biyolojik çeşitliliğin korunması, toprak ve su koruma, rekreasyon alanları, önemli karbon depolama potansiyeli) kaynağı olduğunun farkındayız.

Günümüzde Akdeniz Bölgesini etkileyen küresel değişimler (toplumdaki ve yaşam biçimindeki değişime ek olarak iklim değişikliği) orman ekosistemlerinin ve diğer ağaçlık alanların geleceğini ciddi biçimde rehin alırken (biyolojik çeşitliliğin kaybı, orman yangınları riskinde artış ve diğer biyotik zararlar, su havzalarının degradasyonu, çölleşme süreci), aynı zamanda çok yönlü mal ve hizmetlerin topluma sürdürülebilir şekilde arzını tehlikeye atmaktadır.

Akdeniz peyzajlarında halen devam etmekte olan çölleşme tehdidi ile mücadelenin, orman ve çevre politikalarımızda öncelikli olarak yer alması gerektiği kanaatindeyiz.

Peyzajımızın sürdürülebilir kalkınması için; ulusal, bölgesel ve yerel seviyedeki siyasi ve idari merciler ve Akdeniz'deki orman ekosistemi ve diğer ağaçlık alanların yönetimine katılan diğer tüm ilgi gruplarının (özel ve kamu yöneticileri ve sivil toplum), yönetim dâhil, strateji ve politikalarını geliştirmeye devam etmelerini, gerekli ise birbirleri ile uyumlaştırmalarını temenni ediyoruz.

Aynı zamanda, orman idarecilerinin, uzmanların ve ormancılık sektörü ile ilgili bilimsel çevrelerin, diğer paydaşlarla işbirliği halinde, peyzajın yenilikçi ve sürdürülebilir yönetimine ilişkin uygulamalar geliştirmesi ve tatbik etmesi, bunların Akdeniz Bölgesi ülkeleri arasında yaygınlaştırılması ve paylaşılmasını talep ediyoruz.

Bu manada, her ülkenin özellikleri ve ihtiyaçlarına uygun olarak, “**Akdeniz Ormanları için Stratejik Çerçeve: Akdeniz peyzajındaki orman ekosistemlerinin entegre yönetimi için politika yönelimleri**” isimli belgede önerilen amaçlara ulaşmak amacıyla, aşağıdaki eylem ve önlemlerin uygulanmasına devam etmeyi taahhüt ediyoruz.

1) Aşağıda belirtilen stratejik yolların uygulanması ile Akdeniz’deki orman ekosistemleri ve diğer ağaçlık alanlar tarafından sağlanan ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve desteklenmesi:

- Akdeniz ormanları ürün ve hizmetlerinin sürdürülebilir üretimini iyileştirmek;
- Akdeniz ormanlarının kırsal kalkınmadaki rolünü artırmak;
- Akdeniz peyzajındaki orman yönetişimi ve arazi mülkiyeti reformunu desteklemek;

2) Küresel değişimle baş edilebilmesi için aşağıda belirtilen stratejik yolların uygulanması suretiyle Akdeniz’deki orman ekosistemi ve diğer ağaçlık alanların direncini desteklemek:

- Akdeniz’de süregelen iklim değişikliğiyle ilgili artan riskleri entegre ederek orman yangınlarının önlenmesini desteklemek;
- Orman genetik kaynaklarını ve biyolojik çeşitliliği, orman ekosistemlerinin ve diğer ağaçlık alanların Akdeniz’deki iklim değişikliğine adaptasyonunu arttıracak şekilde yönetmek.
- Bozulmuş Akdeniz orman peyzajlarını iyileştirmek.

3) Aşağıda belirtilen stratejik yolların uygulanması suretiyle Akdeniz’deki orman ekosistemi ve diğer ağaçlık alanların sürdürülebilir yönetimi için gerekli olan ilgi gruplarının kapasitesinin ve kaynak seferberliğinin artırılması:

- Akdeniz ormanlarıyla ilgili iletişim, eğitim ve bilgiyi geliştirmek;
- Akdeniz ormanlarıyla ilgili uluslararası işbirliğini pekiştirmek;
- Akdeniz ormanlarıyla ilgili üzerine orman politika ve programlarının uygulanmasını desteklemek amacıyla mevcut finansman sistemlerinin uyumunu sağlamak ve yenilikçi mekanizmalar geliştirmek.

Üçüncü Akdeniz Orman Haftası Üst Düzey Paneli

Tlemcen, 21 Mart 2013

ⁱ Pazarlama zinciri (Market Chain): Üreticiler ile nihai tüketiciler arasındaki, üretim, nakliyat, ticaret, ürün işleme perakendecilik ve tüketim gibi birbiriyle ilişkili adımları içeren süreçtir.

ⁱⁱ Tedarik zinciri (Supply chain) Bir ürünün ilk maddesinden başlayarak, tüketicie ulaşması ve geri dönüşümünü de içeren tüm süreçlerde yer alan tedarikçi, üretici, distribütör, perakendeci ve lojistikçilerden oluşan bir bütündür.

ⁱⁱⁱ Değer zinciri (value chain): Değer zinciri (value chain), bir hizmet veya ürünün, kavramsal gelişim noktasından başlayarak birçok üretim sürecinden geçerek (fiziksel değişim ve birçok değişik üretici hizmetlerinin katkısını da içermek üzere) nihai tüketicie erişimine ve kullanım sonrasına dek bir parçası olduğu tüm operasyonları açıklayan¹, aynı zamanda, bir işletmede katma değer nasıl ortaya çıkarıldığına yönelik bir modeldir.

^{iv} Adaptif yönetim (Adaptive management): Sürekli olarak yönetim politikaları ve uygulamaları geliştirmek için operasyonel programların sonuçlarından bir şeyler öğrenme yolunun kullanıldığı sistematik bir süreçtir. Bu süreçteki anahtar elementler; öğrenme, öğrenilenleri politika ve uygulamaların değiştirilmesinde kullanılma, yönetimi iyileştirmeye odaklanma, genelde deneysel olma ve formal, yapılandırılmış, sistematik yapı göstermedir.